

It

Doiq gou daeuj gangj, diegcoj gizgyae haenx dwg dingqcoengz daxbuz daeuj dinghlaeb.

Daxbuz ndaej 81 bi bihaenx, lwgbaed de bienq mong, doeklaeng bienq lamz.

Gou cam daxbuz, baihnaj lwgda mwngz dwg mbouj dwg laepsaensaen, yawj mbouj raen saek yiengh.

“Mbouj dwg,” daxbuz naeuz, “gou yawj daengz fajmbwn sawj vunz bakaek aeng haenx, mbwn bumzmbam, mbouj rox dwg yaek rongh lijdwg yaek laep lo; deq fwn mbouj fwn, deq cingx mbouj cingx.”

Dingqgangj, daxbuz youq gig caeux gaxgonq lwgda couh mbouj ndei lo, cijdwg ndaw uk lij hawj de ndaejgeiq, bouxhenz yawj mbouj ok conghloek. Daxbuz rox moix yiengh doxgaiq ndaw ranz cuengq youq dieg lawz, rox moix aen cietheiq caeuq haet haemh. Lienz gij ciet gyoengqvunz gaenq mbouj gvaq haenx de cungj lij geiq ndaej, lumj naeuz: “‘Cibcaet Yahvuengz baih, cibbet Yahvuengz dai, song bawx bakmboq daej, song lwg henz dat swenj’. Caj daengz caet nyied cibbet ngoenzhaenx, mwngz caiq sijsaeq yawj, dwg mbouj dwg goengq roeglaej haenx gwnz hoz cungj bienq gvaengx hau ndeu, gij haenx dwg gyoengq duzde hawj Yahvuengz daenjhauq.” Yahvuengz dwg mehvuenz ndaw goj-gaeq Bouxcuengh, liggaeuq caet nyied cibseiq dwg ciet Yahvuengz.

Daxbuz dingz ciuhvunz cungj dwg wngdoiq dungxiet、caeg luenh、boux sai、gyoengq lwg gyoengq lan……Seizneix, mboujguenj de haengj mbouj haengj, damengz sawj de ciengxlwenx ndaej yiet-naiq. De baenz ciuhvunz gaenx guh hong gvenq lo, de lij lix cib bi laeng neix lij gaenx guh hong mbouj dingz gvaq.

Daxbuz hainduj gangjgoj.

Gij vunz caeuq gij saeh haenx cungj mbouj deng seizgan haenhhaed, lumj baenz mbaw baenz mbaw muengx cingmaed, san youq gizndeuh, diuzsei diuzmae, cungj dinghdingh caj yaek fatseng saeh gijmaz, aiq dwg boux vunz ndeu、yiengh doxgaiq ndeu、cungj roxnyinh ndeu, lienz dwg cungj dohraeuj caeuq dohmbaeq daegdingh ndeu. Gou mbouj dingh ndaej, gou yienghneix cingjeix doiq lwnh saeh de dwg ndei roxaeuz lwg rwix.

Cungguek moq laebbaenz gaxgonq, daxgoeng gou lumj bing mbouj bing, lumj caeg mbouj caeg, vunz mbouj rox de dwg vunzndei roxaeuz vunzrwix. Seizhaenx, de okmingz dangqmaz, hoeng bouxlawz hix gangj mbouj cingcuj vih gijmaz. Youq fueng dou gyae gyawj, danghnaeuz miz vunz siengj bang boux najseng banh saeh gijmaz, couh naeuz gou dwg caencik、baengzyoux Banh Bingjdenz, yienghneix baezbaez banh saeh cungj swnhleih guhbaenz. Hoeng, aen mingzcoh goksat neix mbouj haeujhoh ndaej vunz ranz gvaq, daxbuz cibhaj bi haq hawj daxgoeng guhyah, couh nyaengq dwk bang daxgoeng souleix gak cungj saeh naeuh saeh nyap haenx.

Mwhhaenx, ndaw ranz lij miz di cienz, daxgoeng sam ngoenz haj ngoenz daiq gyoengq baengzyoux nohma haenx daeuj ranz gwn laeuj, gyukhuhu lumj yaek guh gienh saeh hungloet ndeu

Diegcoj De 她的乡

□ Banh Siujlouz sij Cejnaz hoiz

潘小楼 著 娜姐 译

对我来说，更远处的故乡是由奶奶来缔结的。八十一岁那年，她的瞳孔变灰，最后变蓝。我问她，眼前是不是黑漆漆的。

“不，”她说，“看到的是那种让人胸口发闷的天，阴着，说不清是快亮了，还是快暗了；等不来下雨，也等不来放晴。”

据说她在更早以前就已经看不清了，只是记忆给予了她仁慈的反哺，旁人看不出破绽。她清楚家里每一件物品的位置，也不曾错过每一个节令和晨昏，甚至那些已经丢失了仪式的节日：“‘十七娅王衰，十八娅王死；双媳泉口哭，双儿崖边泣。’等到七月十八那天你再仔细看看，是不是所有雀儿的脖子上都白了一圈，那是它们在给娅王戴孝呢。”娅王是壮族神话里的女王，农历七月十八是娅王节。

她大半辈子都在应对饥饿、匪乱、男人、儿孙……现在不管愿不愿意，失明为她换来了永久的休憩。而勤劳作为她生命中最强大的惯性，让她在生命的最后十年仍旧步履不停。

她开始讲述。

那些人和事完全不受时间的线性限制，仿佛一张张精密的网，而它们又以更为精密的方式编织到了一起，一丝一线都在静静地等待着某种触发，或许是某个人、某个物件、某种触觉，甚至是某种特定的温度和湿度。我不确定，我的线性梳理，对她的叙事结构是厘清，还是破坏。

新中国成立前，爷爷似兵非兵、似匪非匪，身份成谜。那段时间他很出名，但谁也说不清为什么。十里八乡，如果有人想让素不相识的人行个方便，就会说，我是潘炳甜的谁谁谁，屡试不爽。但这个响亮的名号并没有给他的家人带来任何庇护，奶奶十五岁嫁给爷爷，就忙着收拾他身后的各种烂摊子。

还有些家底的时候，爷爷隔三岔五带回一些酒肉朋友，在家里开起流水席，仿佛要轰轰烈烈大干一场的前奏。他们说的什么，奶奶听不懂，她只知道，再这么耗下去，要不了多久，公公婆婆留下来的本也要见底了。他呵斥她：“受不了气，受不了财。”而更多时候，他是不着家的。她知道是因为一个女人，但她没去正面交锋，光是家族事务就已经让她疲于奔命。

长兄未必如父，而长嫂理应如母。爷爷有三个弟弟。大弟和他一样痴迷于赌博，先后把自己老婆和两个年幼的女儿卖到了不同的地方，换来的三吊钱，没多久便败得精光，一生潦倒。二弟和三弟是一对双胞胎。二弟还算忠厚老实，但被抓了壮丁，很多年以后，一个走南闯北的邻村人带来一则真假难辨的消息：他死在了福建。三弟则沉迷于风水，一度拿着罗盘满山点龙穴，在执意把祖坟迁到他认定的风水宝地后，他上吊自杀，没有任何征兆。此起彼伏的闹腾里，都是奶奶在打点。

奶奶先后和爷爷生下六个孩子，三子三女。腊月里，第一个孩子生病了，她冒雨去山上找他。当时镇上抓赌，他和酒肉朋友躲在山洞里赌钱。那个山洞不大，只能容下一桌人，她只好在洞口等他，他赌了一局又一局。大儿子后来还是夭折了。那一年，她二十五岁，有那么一时半会，她都想随孩子去了。族里一位半瞎的婆婆，摸索着进了她的房间，跟她说：“我生过九个孩子，只活了六个。瓜蔓那么长，不是每一个骨节上都会开花，也不是每一朵花都能结果。去的就让他去了，我们就在这里等那些要来的。”奶奶听进去了，没寻短见。但她忘不了那天在洞口，雨粒像小石子一样地砸在她斗笠上的声响。

爷爷还是没有转性，他总是异想天开。有一天他兴冲冲回来跟奶奶说：“镇上有人在送娃娃，有个女娃娃生得真是好，咱们抱回来吧！”当时日军已经攻入了南宁，城里人只能往山上躲。有的人家孩子多，带不动了，只能在小镇集市上摆出来，寻个好人家送养。当时他们自己的第四个孩子才几个月大，也是个女儿，身上皱巴巴的，泛着青紫，吃什么都吐，不吐了就拉，还不知道能不能养活。而镇上那个女婴，奶奶后来让族里一对多年没有生养的夫妇抱回来了。他们给她取了个名字，叫阿刺。

也许是阿刺和这一家子有缘，他们在收养她后，很快生下了两个女儿。

nei. Gyoengqde gangj gijmaz, daxbuz dingq mbouj rox, de dan you, ciuq yienghneix gwn roengzbae, mbouj aeu geijlai nanz, gij bonj gyagoeng gyabuz ce roengzdaeuj haenx hix deng gwn liux bae. Daxgoeng hat daxbuz: “Gwn mbouj ndaej heiq, couh fat mbouj ndaej caiz.” Daxgoeng ciengzseiz mbouj youq ranz youq, daxbuz rox de dwg aenvih mehmbwk ndeu, hoeng, daxbuz mbouj caeuq daxgoeng doxndaq doxmoeb, aenvih dan nyaengq guh saeh ndaw fuengzcug, daxbuz gaenq naiqnuek lo.

Daegdaih mbouj itdingh lumj bouxboh, beixnangz daih eiq leix wnggai lumj bouxmeh. Daxgoeng miz sam daegnuengx, daegdaih caeuq de doxlumj, maez guhdoj, gonqlaeng gai mehyah caeuq song dahlwg swhgeij daengz dieg mbouj doxdoengz bae, vuenh ndaej sam liengx ngaenzhau ma, mbouj geijlai nanz couh doj liux seuqsat, ciuhvunz de duixdwd hojndoq. Daegngeih caeuq daegsam dwg lwg songseng. Daegngeih vunz lij suenq lauxsaed, de deng gaemh bae dang bing, gvaq haujlai bi le, miz boux vunz buet namz roemx baek mbanjnden ndeu, daiq ma aen siusik naeuz daegngeih gaenq dai youq Fuzgen, mbouj rox dwg caen roxaeuz gyaj. Daegsam maez deihleix, baenzngoenz dawz aen lozging bin bo damq meglungz, nyengh senj aen mohcoj daengz gij dieg de nyinhnaeuz dwg diegbauj haenx bae le, mbouj miz ciudaeuz gijmaz, gag haed hoz dai bae. Doengh gij saeh nyapnyuk ndaw ranz neix, cungj dwg daxbuz daeuj sousib.

Daxbuz caeuq daxgoeng gonqlaeng seng miz roek boux lwg, sam lwgsai sam lwgmbwk. Youq ndaw ndwenlab, boux lwg daih’ it baenzbingh, daxbuz soemh fwn bae gwnz bo ra daxgoeng. Seizde, ndaw cin cingq gaemh bouxdoj, daxgoengq caeuq gyoengq baengzyoux de ndoj youq ndaw gamj dojcienz. Aen gamj neix mbouj hung, dan cang ndaej daiz vunz ndeu, daxbuz cijndei youq bakgamj caj daxgoeng, daxgoeng doj le buenz dem buenz, cungj mbouj geiq ndaej ok gamj. Doeklaeng, daeglwg daih gyoengqde lij dwg dai bae. Bihaenx, daxbuz ngamq miz ngeihcib haj bi. Miz yaep seiz, de siengj riengz lwg bae suenq lo. Boux daxbuz damuek ndaw fuengzcug ndeu, lumh haeuj ndaw rug daxbuz daeuj, caeuq daxbuz gangj: “Gou seng gouj boux lwg, ngamq lix roek boux. Gaeugva baenzneix raez, mbouj dwg moix gwnzhoh cungj hai va, hix mbouj dwg dujduj va cungj rox giet aen. De bae couh hawj de bae, raeuz couh youq gizneix caj doengh boux yaek ma haenx.” Daxbuz dingq vah daxbuz damuek, mbouj bae ra dai lo. Hoeng, de lumz mbouj ndaej ngoenzhaenx ndwn youq makgamj caj daxgoeng, naed fwn lumj gaiq rin iq dub gwnz gyaep de yiengi gij sing haenx.

Daxgoeng lij mbouj gaij gij singq euqgeuz de, de cungj dwg luenh siengj luenh ngeix, siengj hawj bwn hai. Miz ngoenz ndeu, de angqfaengfaeng dauqma caeuq daxbuz gangj: “Gwnz cin miz vunz soengq lwgnyez hawj vunz ciengx, miz dah lwgnding ndeu maj ndaej dwggyaез dangqmaz, raeuz bae umj de ma ranz ba!” Seizde caeg Yizbwnj gaenq hoenx haeuj Nanzningz, vunz ndaw singz cijndaej hwnj gwnz bya bae ndoj. Miz mbangi ranz miz lwgnyez lai, daiq bae ndoj mbouj ndaej lo, cijndaej daiq daeuj gwnzhaw aen cin iq, ra ranzndei soengq hawj ciengx. Seizhaenx, bouxlwg daihseiq gyoengqde ngamq ndaej seiq ndwen, hix dwg dahlwg, gwnzndang nyaeuqnyaq aeujat, gwn gijmaz cungj rueg, mbouj rueg couh okdungx, lij mbouj rox ciengx baenz mbouj baenz vunz. Dah lwgnding gwnz cin haenx, daxbuz doeklaeng heuh doiq gvanbaz fuengzcug ndeu aeu ma ciengx, doiq gvanbaz neix gietvaen lai bi gvaq lij caengz miz lwg. Gyoengqde hawj dah lwgnding an coh heuhguh Dahlw.

Aiq dwg Dahlw caeuq ranzvunz neix miz yienz, song gvanbaz souciengx de le, mbouj geijlai nanz couh seng baenz song dah lwg lo.